

Briselē, 2025. gada 18. februārī
(OR. en)

5712/25

ECOFIN 94
UEM 44
SOC 30
EMPL 25

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Saņēmējs: delegācijas

Iepr. dok. Nr.: 5711/25

Temats: 2025. gada brīdināšanas mehānisma ziņojums

– Padomes secinājumi (2025. gada 18. februāris)

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par 2025. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurus Ekonomikas un finanšu padome apstiprināja 2025. gada 18. februārī.

2025. GADA BRĪDINĀŠANAS MEHĀNISMA ZIŅOJUMS

– Padomes secinājumi –

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME

1. UZSVER, ka Eiropas Savienībā ir atsākusies mērena ekonomikas izaugsme un inflācija ir samazinājusies. NORĀDA uz atšķirīgajām izaugsmes tendencēm dalībvalstīs un atšķirīgo kopējā cenu līmeņa pieaugumu. AKCENTĒ, ka saspringtais ES darba tirgus pēdējos gados ir turpinājis radīt darbvietas. Darba ražīguma pieaugums nedaudz palēninājās, savukārt vienības darbaspēka izmaksas lielākajā daļā valstu ievērojami pieauga. UZSVER, ka makroekonomiskā un ģeopolitiskā vide joprojām ir sarežģīta un neskaidra un tādējādi rada risku, ka būs neviendabīgas ietekme uz makroekonomikas nelīdzsvarotību visās dalībvalstīs.
2. UZSVER – lai atklātu, novērstu un koriģētu nelīdzsvarotību, kas nelabvēlīgi ietekmē vai var nelabvēlīgi ietekmēt pienācīgu kādas dalībvalsts vai ekonomiskās un monetārās savienības, vai visas ES ekonomikas darbību, ir svarīgi pastāvīgi īstenot makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru. ATZINĪGI VĒRTĒ 2025. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kas aizsāk četrpadsmito ikgadējo makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras īstenošanas kārtu.
3. ATZINĪGI VĒRTĒ brīdināšanas mehānisma ziņojumā iekļauto kvalitatīvo analīzi, kurā galvenā uzmanība pievērsta dalībvalstīm, un konstanto ES un eurozonas dimensijas redzamību ziņojumā. AKCENTĒ, ka ziņojuma pamatā ir makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras negrozītais regulējums un Komisijas veikta, uz nākotni vērsta ekonomiskā interpretācija attiecībā uz nesen pārskatītā rādītāju kopsavilkuma 2023. gada datiem. ATZĪST prognožu nenoteiktību un to, cik svarīgi analīzē ir ņemt vērā gan uzkrājumu mainīgos lielumus, gan plūsmas mainīgos lielumus.

4. VISNOTAĻ, PIEKRĪT brīdināšanas mehānisma ziņojumā ietvertajam vērtējumam par makroekonomikas nelīdzsvarotības attīstību un jaunajiem riskiem. ATZĪST, ka, lai gan patēriņa cenu inflācija ir mazinājusies, starp dalībvalstīm joprojām pastāv būtiskas cenu dinamikas atšķirības, kaut arī mazākas salīdzinājumā ar kulmināciju 2022. gadā. ATZĪST, ka pēdējos gados vairākās dalībvalstīs ir ievērojami pieaudzis cenu un izmaksu līmenis, un tas apdraud to konkurētspēju. Tomēr ATZĪST, ka šis risks ir jāizvērtē, ņemot vērā arī šo valstu ārpuscenu konkurētspējas attīstību, kas ir jāuzlabo visā ES.
5. ATZĪST, ka uzņēmumu sektora un mājsaimniecību parāda attiecība 2023. gadā turpināja ievērojami samazināties, lai gan tas galvenokārt ir saistīts ar augstās inflācijas ietekmi uz saucēju, savukārt kredītu plūsmas daudzās dalībvalstīs saruka jeb samazinājās. Paredzams, ka šis saucēja efekts samazināsies, ja inflācija un nominālā izaugsme palēnināsies. NORĀDA uz aizņēmumu izmaksu pieaugumu 2022.–2024. gadā un procentu likmju samazināšanos kopš 2024. gada vidus. AKCENTĒ, ka uzņēmumu investīcijas joprojām ir zemas, bet paredzams, ka līdz ar pieprasījuma palielināšanos un finansējuma nosacījumu un pamatnosacījumu uzlabošanu tās atgūsies. ATZĪST, ka vairākās dalībvalstīs mājokļu cenas joprojām ir augstas un izaugsmes rādītāji pēc neliela krituma 2023. gadā atkal pieaug. UZSVER, ka ES banku nozare joprojām ir noturīga un ienākumus nenesošie aizdevumi joprojām ir zemi.
6. NORĀDA, ka lielākajā daļā dalībvalstu publiskās investīcijas ir palielinājušās. ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka 2023. gadā valdības parāda attiecība dalībvalstīs, tostarp lielākajā daļā valstu ar lielu parādu, turpināja samazināties, tomēr daudzās dalībvalstīs tā saglabājās virs pirmspandēmijas līmeņa. ATZĪST, ka publiskā sektora aizņemto līdzekļu īpatsvara samazināšana galvenokārt bija saistīta ar spēcīgu nominālā IKP pieaugumu, ko veicināja augsta inflācija, un ir sagaidāms, ka inflācijas un nominālās izaugsmes samazināšanās rezultātā tā mazināsies. UZSVER iespējamo mijiedarbību starp dažādajiem makroekonomiskajiem mainīgajiem lielumiem.

7. NORĀDA, ka 2023. gadā tekošie konti uzlabojās gandrīz visās dalībvalstīs, ko lielā mērā izraisīja enerģijas cenu satricinājuma atslābums un ierobežotais pieprasījums, bet daudzās dalībvalstīs tie saglabājās zem līmeņa, kas atbilstu pamatrādītājiem. NORĀDA uz pieaugošajām atšķirībām starp dalībvalstīm, kuras ir saistītas ar spēcīgāku tekošā konta pieaugumu dažās neto kreditorvalstīs un ievērojamu tekošā konta deficītu dažās citās valstīs, kur tas pārsniedz pirmspandēmijas līmeni. ATZĪST, ka 2023. gadā neto starptautisko investīciju pozīcijas turpināja palielināties gandrīz visās dalībvalstīs, bet ka neto ārējais parāds varētu atkal sākt pieaugt. ATZĪST, ka neto debitoru neto starptautisko ieguldījumu pozīciju ievērojamais uzlabojums ir izraisījis vienpusēju ārējo pozīciju līdzsvara atjaunošanu eurozonā.
8. PIENĒM ZINĀŠANAI Komisijas ieceri sagatavot padziļinātus pārskatus par deviņām dalībvalstīm, kurās 2024. gadā bija konstatēta nelīdzsvarotība vai pārmērīga nelīdzsvarotība, kā arī par vēl vienu dalībvalsti, kurā, iespējams, rodas nelīdzsvarotība. AICINA padziļinātos pārskatus publicēt pavasara sākumā.
9. AICINA efektīvi īstenot makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru reformētajā ekonomikas pārvaldības sistēmā, kas iestrādāta Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadā. UZSVER, ka makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūrai būtu jādarbojas saskaņā ar jauno budžeta struktūru. UZSVER, ka ir vajadzīgs holistisks skatījums uz makroekonomisko nelīdzsvarotību kopumu un to mijiedarbību, un AICINA turpināt analītisko darbu. UZSVER, ka noturīgai Eiropas Savienībai būtiska ir savlaicīga politikas reakcija, tostarp tāda, ar kuru īsteno reformas un investīcijas, lai pildītu konkrētām valstīm adresētos ieteikumus Eiropas pusgada kontekstā.
10. AKCENTĒ, ka makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršana un koriģēšana uzlabo dalībvalstu spēju reaģēt uz satricinājumiem un atbalsta ekonomisko konvergenci. UZSVER, ka visu nelīdzsvarotību samazināšana veicina vispārējo ES ekonomikas noturību un var radīt pozitīvu blakusietekmi visā Eiropas Savienībā.